

ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਜਿਸਨੇ 'ਨਾਪਾਂਤਾ' ਐੱਪ ਬਣਾਈ

ਐੱਪ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਝਾੜ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ

ਨਾਪਾਂਤਾ 'ਖੇਤੀ ਫਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ' ਨਾਮ ਦੀ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਡਰਾਇਡ ਉਪਰ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾਂ ਦੇ 1,17,000 ਕਿਸਾਨ ਇਸਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਸੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨਗਰ ਹਨਮਕੰਡਾ ਤੋ ਵਾਰੰਗਲ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ,ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 'ਅਪਨਾਲੋਨ ਬਾਜ਼ਾਰ' ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਸਾਇਦ ਇਹ ਅੰਦਾਜਾ ਤੱਕ ਨਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਉਸਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ।(ਲੋਨ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਨਲਾਈਨ ਮੰਚ)

ਉਹ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਘਟਨਾ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾ ਯਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬੀਜ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋ ਬਾਅਦ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਹਿਰ ਪੀ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬੀਜ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 300 ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਭ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲਾ ਨਰਮੇ ਦਾ ਬੀਜ ਵੇਚਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਦੋ ਫਸਲ ਪੂਰੀ ਖਿੜਨ ਤੇ ਆਈ ਤਾ ਇਸਨੂੰ ਕੋਈ ਝਾੜ ਨਹੀ ਆਇਆ। ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਸਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਚੁਕਾ ਸਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਦੇਖ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ।

ਨਵੀਨ ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਤੱਕ ਸੌ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾ ਉਸਨੇ ਪਿੰਡਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰਾਂ, ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ, ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਾਫੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਰਿਸਰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ।

ਬਾਕਸ ਅਸੀ ਜਦੋ ਇਹ ਐਪ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਉਪਰ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਖਰਚ ਨਹੀ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਭਵ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ 50,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕੀਤਾ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 'ਸੇਅਰ ਇਟ' ਐਪ ਰਾਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਝਾਂ ਕੀਤਾ। ਉਦੋ ਤੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਭਰਭੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਪਾਂਤਾ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਇਸ ਕੋਸ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਦੋ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਐਪ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀ ।

ਨਵੀਨ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਰਟਲ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉੱਪਰ ਉੱਤਮ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਧਵਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ 20-30% ਵਿਭਿੰਨ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਨਕਲੀ ਬੀਜ਼ਾਂ, ਨਕਲੀ ਖਾਦਾਂ, ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾਂ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣ ਗਏ।

ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪਾੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਸੀ ਇਹ ਐਪ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਇਆ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਐਪ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਵੀਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਨਪਾਂਤਾ ਐਪ ਨਵੀਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਉਪਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ ਹੈ।

ਨਾਪਾਂਤਾ - ਖੇਤੀ ਦਾ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ

ਨਾਪਾਂਤਾ 'ਖੇਤੀ ਫਸਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ' ਲਈ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਐਡਰਾਇਡ ਮੋਬਾਇਲ ਉੱਪਰ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਨਾਂ ਦੇ 1,70,000 ਕਿਸਾਨ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਟਾਰਟ ਐੱਮ ਏ.ਆਈ.ਪੀ ਇੰਡੀਸੈਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 3500 ਤੋ ਵੱਧ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ

ਐੱਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ

ਭਾਅ ਤੋ ਲੈ ਕੇ 300 ਤੋ ਵੱਧ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤਾ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੋਬਾਇਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਐਪ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਨਿਯੋਜਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ, ਨਦੀਨਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਤਾ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾਂ ਕਿਸਾਨਾ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਉਹਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਐਪ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਸੁਵਿਧਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ 100 ਤੋ ਵੱਧ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਫਸਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੀਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਐਪ ਤੇਲਗੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਉੱਪਰ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੈ"

ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਪ ਦਾ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਡੀ ਆਈ ਆਰ ਬੀ ਸੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ) ਦੇ ਦਿਨ੍ਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ agmarket.nic.in ਤੋ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਇਹ ਐਪ 1,70,000 ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰੋਜ ਨਵੇ 3000 ਤੋ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਐਪ ਉੱਪਰ ਆਉਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਪ ਗੱਲਬਾਤ 2500 ਤੋ ਵੱਧ ਹੈ। ਪਹੁੰਚ ਨਾਪਾਂਤਾ ਐਪ ਦੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਰਕਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 10,000 ਤੋ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇ ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਵੇ ਕਿਸਾਨ ਖੇੜੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦ ਨਾਪਾਂਤਾ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਮਰਾਟ ਪਿੰਡ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਉਹ ਬੜੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾ ਮਹਿਬੂਬਾਬਾਦ ਨੇੜੇ ਥਲਾਪੁਸਲਾਪਲੀ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਨਾਪਾਂਤਾ ਐਪ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। "ਸੰਯੁਕਤ ਕਲੈਕਟਰ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ ਦੀ ਮਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾ ਇਸ ਐਪ ਨੇ ਉਹਨ੍ਹਾ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਐਪ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਪਸੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਪ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਨਵੀਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਐਪ ਲਈ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਉੱਪਰ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆ ਵਿਦਾ ਲਈ। "ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੀ ਉਹ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਬੱਸ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ 'ਬੈਟਰ ਇੰਡੀਆ' ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੇਖ ਦੀ ਸੰਪਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਨ ਹੈ। ◆

App that helps farmers get better yield
LEISA INDIA, Dec 2020

www.leisaindia.org

A website for learning and sharing experiences on LEISA practices

Main Features

- Space to share your LEISA experience.
- A source for LEISA practices followed by farmers.
- An archive of LEISA India magazines—English edition and regional editions (Kannada, Tamil, Hindi, Telugu, Oriya, Punjabi and Marathi)
- Photos and videos on LEISA practices.
- Interesting cases of people following LEISA practices.

Follow us on Facebook: www.facebook.com/Leisaindiamag

Follow us on Twitter: @LeisaIndia